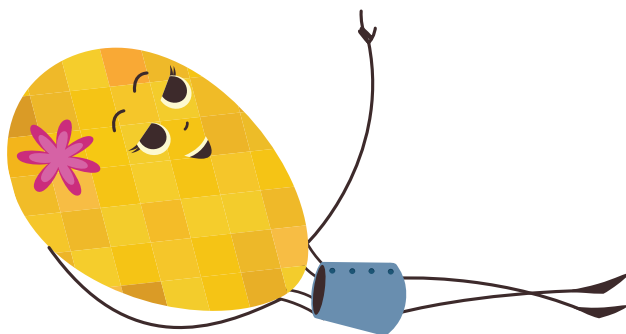

OBSAH

MALÉ OPAKOVÁNÍ	4
VĚTA JEDNODUCHÁ, SOUVĚTÍ, VĚTNÉ VZORCE	5
DRUHY VĚT	9
ZÁKLADNÍ SKLADEBNÍ DVOJICE	13
PODMĚT A JEHO DRUHY	17
SOUVĚTÍ A SPOJOVACÍ VÝRAZY	21
SHODA PŘÍSUDKU S PODMĚTEM	25
DALŠÍ PROCVIČOVÁNÍ	28
KLÍČ KE CVIČENÍM	34

MALÉ OPAKOVÁNÍ

Věta jednoduchá obsahuje zpravidla jen jedno sloveso. Např. **Žáci se učí.**

Souvětí se skládá alespoň ze dvou vět, proto v něm bývá obvykle více než jedno sloveso. Např. **Řekni mi, kdy přijedeš.**

Nejmenší část věty, která má smysl, se nazývá **základ věty**. Tvoří ho obvykle přísudek, podmět a někdy i další větné členy. Např. **Mrzne. Dveře se zavřely. Karel nastupuje do tramvaje.**

Při určování základu věty nejprve vypustíme slova, která netvoří skladební dvojici s přísudkem. Např. **Zmoklý Karel z Větrušic právě rychle nastupuje do tramvaje číslo čtyři.**

Potom vynecháme slova, která nepotřebujeme pro pochopení smyslu věty.

Např. **Karel právě rychle nastupuje do tramvaje.**

Zbývající slova tvoří základ věty.

Stavbu souvětí znázorňuje vzorec. Každou větu v něm označuje písmeno **V**. Pořadí vět označuje číslice.

Vzorec obsahuje i všechny čárky mezi větami, spojovací výrazy a znaménko na konci souvětí.

Např. **Pavel si přál, aby vyhrál turnaj. → V1, aby V2.**

Rozlišujeme tyto druhy vět:
oznamovací, tázací, rozkazovací a přací.

VĚTA OZNAMOVACÍ

Větou oznamovací někomu něco oznamujeme, sdělujeme, vyprávíme. Na konci věty píšeme **tečku**.

Např. **Venku svítí slunce.**

.....

VĚTA TÁZACÍ

Větou tázací se ptáme, vytváříme otázku, chceme se něco dozvědět. Na konci věty tázací píšeme **otazník**.

Např. **Půjdeš dnes do kina?**

.....

VĚTA ROZKAZOVACÍ

Větou rozkazovací někomu něco přikazujeme, zakazujeme, důrazně nebo méně důrazně. Na konci píšeme buď **vykřičník** (důrazný rozkaz), nebo **tečku**.

Např. **Jano, uklid' si pokoj. Rychle uteč!** (důrazný rozkaz)

.....

VĚTA PŘACÍ

Větou přací vyjadřujeme svá přání a touhy.

Na konci píšeme většinou **tečku**.

Na začátku stojí často: **Kéž by, ať.**

Např. **Kéž by už byly Vánoce!**

.....

6 Urči základní skladební dvojice v prvních čtyřech větách. Vypiš rozvitý podmět a rozvitý přísudek.

Vířa polil plyšový koberec. Naši pradědečkové si oblíbili stavění vodních mlýnků. V umyvadle zůstaly mýdlové bubliny. V ohništi zasyčely kapky vody.

Ve vířivce bývá teplá voda. Některá území jsou ohrožena záplavami, ale jiné oblasti vysychají. Obyčejná voda je nezbytnou podmínkou života. Kvalitní pitná voda je přísně hlídána, proto neobsahuje škodlivé látky.

.....

.....

.....

7 K podmětům vybírej vhodné přísudky. S některými z nich tvoř věty.

pes
dopis
kamarád
týden

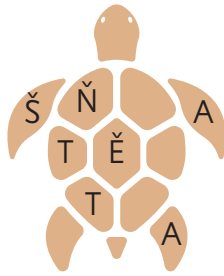
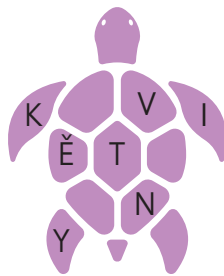
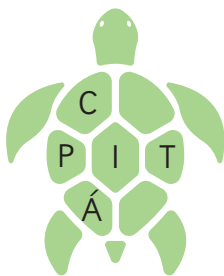
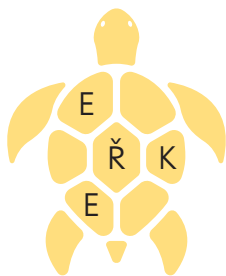
by přišel
kousl
utekl
začíná

přiběhl
vrtí
se rozlepuje
padá

.....

.....

9 Z písmen **slož podstatná jména**. Ke každému ze vzniklých podmětů napiš tři přísudky v čase minulém.

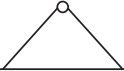

.....

.....

.....

10 Vyber k přísudkům **vhodné podmínky** na cedulích. Vybrané cedule **vybarvi**.

provázeli	 průvodkyně	 průvodci	 děti
šuměly	 topoly	 lípy	 moře
obdivovali	 turisté	 cizinky	 studenti

Vyber si jednu dvojici podmětu s přísudkem a uži ji ve větě tak, aby byl podmět i přísudek rozvířený.

.....

